
Byggesaksforskriften (SAK 10)

[🕒 Veiledningstekst sist endret 01.01.16](#)

KAPITTEL 11 KRAV TIL UTDANNING OG PRAKSIS

§ 11-3. Krav til utdanning og praksis

Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis inndelt i tiltaksklasse og funksjoner etter tabellen nedenfor.

<i>Tiltaksklasse</i>	<i>Funksjon</i>	<i>Utdanningsnivå, jf. § 11-2</i>	<i>Arbeidserfaring, antall år</i>
1	Søker	b	4
1	Prosjekterende	b	4
1	Utførende	a	2
1	Kontrollerende	b	4
2	Søker	b	6
2	Prosjekterende	c	6

2	Utførende	b	3
2	Kontrollerende	c	6
3	Søker	d	8
3	Prosjekterende	d	8
3	Utførende	c	5
3	Kontrollerende	d	8

Veiledning til bestemmelsen

Krav til kvalifikasjoner skal sikre at foretak som påtar seg ansvar i byggesaker er i stand til å gjennomføre prosjektet i samsvar med det bygningstekniske regelverket.

Det følger av pbl. § 23-3 at ansvarlige foretak skal oppfylle de krav til kvalifikasjoner som følger av byggesaksforskriften. Oppfyllelse av kvalifikasjonskravene er vilkår for ansvarsrett og sentral godkjenning for ansvarsrett. Kvalifikasjonskravene er gitt i byggesaksforskriften kapittel 9, 10 og 11.

Kvalifikasjonskravene er i utgangspunktet de samme for ansvarsrett i byggesak og sentral godkjenning for ansvarsrett. Kravene retter seg mot foretakets organisasjon, kvalitetssikringsrutiner for ivaretagelse av plan- og bygningslovgivningen og de faglige kvalifikasjoner i foretaket. Foretaket må ha faglig ledelse som står i forhold til de oppgaver foretaket skal gjennomføre. For sentral godkjenning er det i tillegg til kvalifikasjonskrav også krav til oppfyllelse av seriositetsvilkår.

Krav til faglig ledelses utdanning og praksis er gitt i denne bestemmelsen. Tiltaksklasse og funksjon er bestemmende for hvilke krav som stilles.

Utdanningsnivå og praksistid

For å kunne erklære ansvarsrett må foretakets faglige ledelse oppfylle kravene til relevant utdanning og praksis som følger av tabellen. Tilsvarende gjelder for foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett.

Krav til utdanningsnivå og praksistid avhenger av tiltaksklasse og funksjon. Kravene øker med høyere tiltaksklasse. Kravene for søker-, prosjekterings- og kontrollfunksjonene er høyere enn for utførende. Utdanningsnivåene følger av § 11-2.

Foretak som ikke oppfyller kravene som følger av tabellen kan i enkelte tilfeller, etter søknad, godkjennes av kommunen og få ansvarsrett etter § 11-4 sjette ledd. Dette gjelder kun tiltaksklasse 1 og kun innenfor enkelte funksjoner.

Relevant utdanning og praksis

Utdanning og praksis må være relevant for foretakets funksjon og ansvarsområde i den konkrete byggesaken. Ved tilsyn med kvalifikasjonskrav skal

oppfyllelse av kravene dokumenteres og kommunen skal vurdere om faglig ledelses utdanning og praksis er relevant for foretakets erklærte ansvarsområde.

For sentral godkjenning må utdanning og praksis være relevant for det omsøkte godkjenningsområdet. Ved søknad om sentral godkjenning skal oppfyllelse av kravene dokumenteres.

Ved vurdering av hvorvidt utdanningen anses relevant, vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt. Kvalifikasjonskravene er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid. For å være relevant må praksis bygge på det utdanningsnivå som kreves, det vil si at praksis må være opparbeidet etter endt utdanning. For praksiskandidater som nylig har fått fag- eller svennebrev etter opplæringslova § 3-5 på grunnlag av omfattende og solid praksis med en varighet på mer enn 12 år, vil praksis opparbeidet før fag- eller svennebrevet kunne anses relevant.

Ved relevansvurdering av praksis vil det være sentralt at praksis er fra tilsvarende fagområde og oppgaver. Foretaket skal ha erfaring av en viss varighet fra tilsvarende funksjon og oppgaver som foretaket har erklært ansvarsrett for eller søkt sentral godkjenning for. Krav til praksislengde varierer med funksjon og tiltaksklasse. Det skal legges vekt på om praksis er oppdatert. For tiltaksklasse 1 og 2 vil normalt praksis fra de siste 10 år anses oppdatert og relevant. For tiltaksklasse 3 vil normalt praksis fra de siste 15 år anses oppdatert og relevant. På visse fagområder der metoder og verktøy har endret seg må praksisen være fra nyere tid. Dette gjelder for eksempel analytisk prosjektering av brannsikkerhet.

Ved relevansvurdering av praksis vil det videre være avgjørende at praksis har vært gjennomført i samsvar med tillatelser og bestemmelser i plan- og bygningslovgivningen.

Riktig kompetanse i tiltaket

I erklæring om ansvarsrett skal foretaket bekrefte at det benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner ved gjennomføring av det aktuelle tiltaket, jf. § 11-1.

At kompetansen faktisk benyttes i tiltaket er avgjørende for foretakets evne til å gjennomføre byggetiltak i tråd med regelverket. Det er ikke tilstrekkelig at foretaket har en kompetent faglig ledelse dersom nødvendig kompetanse ikke benyttes i det konkrete byggetiltaket. Faglig ledelse må stå i forhold til de oppgaver foretaket skal gjennomføre. Ved større prosjekter vil det kunne være nødvendig med flere faglige ledere. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at relevante faglige kvalifikasjoner benyttes for å gjennomføre oppgavene på en forsvarlig måte.

Opgavene skal gjennomføres av faglig kompetent personell med nødvendig bemyndigelse. Med nødvendig bemyndigelse menes at vedkommende har både formell og reell innflytelse på det arbeid som skal utføres. Det formelle vil kunne reguleres av stillingsfullmakt, stillingsinstruks, ansettelsesavtale eller annet, mens den reelle innflytelsen vil avhenge av arbeidssituasjon og av geografisk plassering i forhold til tiltaket. Innen utførelse vil nødvendigvis den geografiske tilhørigheten til tiltaket være svært viktig, bl.a. for å kunne møte på kort varsel dersom kommunen forlanger det. For søkerfunksjonen, og i ennå større grad for prosjekterende, er det fullt mulig å ha formell og reell innflytelse på arbeidet selv om prosjekteringsarbeider skjer helt andre steder enn der tiltaket er plassert. Det forutsettes imidlertid at det skal være enkelt å kommunisere med kommunen.

 Endringshistorikk

01.01.16 Bestemmelsen er ny med viderefører deler av tidligere § 11-1. [Se veiledningsteksten før denne endringen \(pdf\)](#)
